

TWB: Gelezen 4/2/2025

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane

**Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken**

Persoonsgegevens

nota

Onderzoek actualisatie forfaits gebaseerd op levensverwachting en rente

Datum

14 januari 2025

Notanummer

2025-0000017196

Bijlagen

1. 3

1. Aanleiding

In opdracht van het Ministerie van Financiën heeft Deloitte onderzoek gedaan naar actualisatie van rekenforfaits in de belastingen die zijn gebaseerd op de levensverwachting en rente (hierna de forfaits). Dit onderzoek is toegezegd in de fiscale moties- en toezeggingenbrief van 23 april 2021 in reactie op een rapport van de Algemene Rekenkamer uit 2019 over de toepassing van forfaits in het belastingstelsel.¹ Bijgevoegd vindt u een conceptbrief aan de Tweede Kamer om het eindrapport van Deloitte aan te bieden. Deze conceptbrief is een kabinetsreactie op hoofdlijnen.

2. Beslispunten

1. Gaat u akkoord met bijgesloten kabinetsreactie op de uitkomsten van het onderzoeksrapport? Zo ja, dan verzoeken wij u deze kabinetsreactie aan de Tweede Kamer te tekenen.
2. Gaat u akkoord met actieve openbaarmaking van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's? Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Alekoord

Alekoord.

3. Kernpunten

- In de Kamerbrief kondigt u aan om conform de aanbevelingen van de onderzoekers alleen de forfaits in de schenk- en erfbelasting (S&E) te actualiseren.
- Gelet op de nog te maken keuzes en benodigde analyses kondigt u aan dat de komende maanden de voorstellen in het eindrapport worden geanalyseerd en afgewogen tegen uitvoerbaarheid van de aanpassingen/actualisering, het handelingsperspectief van de burger en de budgettaire aspecten, en de Kamer daarover in het derde kwartaal van 2025 nader te informeren.
- Verder kondigt u in de Kamerbrief aan de forfaits in de overdrachtsbelasting, de btw en in box 3 van de inkomstenbelasting niet te actualiseren. Als de Wet werkelijk rendement box 3 wordt ingevoerd, komen de (meeste) forfaits in box 3 namelijk te vervallen. Voor de overdrachtsbelasting en omzetbelasting geldt dat een uniforme aanpassing van de forfaits niet in elke situatie leidt tot een betere aansluiting bij de waarde in het economische verkeer dan de huidige forfaits.
- Het actualiseren van de forfaits conform de voorkeursvariant van de onderzoekers zou leiden tot significante wijzigingen in de verschuldigde schenk- en erfbelasting op

¹ Kamerstukken II, 2020/21, 35570 IX, nr. 45. Forfaits in het belastingstelsel. Den Haag: Algemene Rekenkamer (2019). Kamerstukken II 2028/19, 32140, nr. 53.

microniveau, zowel in positieve als negatieve richting. Naar inschatting van de onderzoekers leidt hun voorkeursvariant per saldo tot een structurele opbrengst van € 190 mln die voornamelijk bij de hogere vermogens wordt behaald. Bij deze opbrengst dienen twee kanttekeningen te worden geplaatst. Allereerst hebben de onderzoekers bij het opstellen van het budgettaire effect geen gedragseffecten verwerkt. De opbrengst is dan ook een bovengrens. Ten tweede wordt de structurele opbrengst niet direct bereikt, maar is sprake van een lang ingroeipad. In de eerste jaren na actualisatie treedt juist een budgettaire derving op. Verder zijn de budgettaire gevolgen van actualisatie lastenrelevant.

4. Toelichting

4.1 Achtergrond bij de forfaits en het onderzoek

- Forfaits die gebaseerd zijn op de levensverwachting en rente (hierna de forfaits) hebben als doelstelling om op doelmatige wijze de waarde in het economische verkeer van met name genotsrechten (zoals vruchtgebruik bij vererving) en periodieke uitkeringen te bepalen.
- De forfaits zijn terug te vinden in de schenk- en erfbelasting, in box 3 van de inkomstenbelasting, de btw en de overdrachtsbelasting (zie tabel 1 van bijlage 1). Vooral binnen de schenk- en erfbelasting zijn de forfaits van belang. Zo wordt bij nalatenschappen de waarde van het fictieve vruchtgebruik van de overbedelingsschuld van de langstlevende partner aan de kinderen berekend aan de hand van de forfaits. De hoogte van de forfaits is niet meer aangepast sinds 1980 (erf- en schenkbelasting, overdrachtsbelasting en omzetbelasting) of 2001 (inkomstenbelasting), terwijl de levensverwachting sindsdien is toegenomen en de rente gedaald.² Dat roept de vraag op of de forfaits nog wel voldoen aan hun doelstelling om de waarde in het economische verkeer te benaderen.
- De Algemene Rekenkamer heeft in 2019 een rapport opgesteld over de toepassing van 48 forfaits in het belastingstelsel.³ Als reactie op het ARK-rapport is in de fiscale moties- en toezeggingenbrief van 23 april 2021⁴ aan de Tweede Kamer een onderzoek toegezegd over het actualiseren van de forfaits die gebaseerd zijn op de levensverwachting en rentevoet.
- Gelet op deze toezegging heeft Deloitte in opdracht van het Ministerie van Financiën in 2024 onderzoek gedaan naar actualisatieopties voor deze forfaits en daarbij de gevolgen van actualisatie in kaart gebracht.

4.2 Effecten in de te betalen schenk- en erfbelasting actualisatie forfaits

- Het actualiseren van de forfaits leidt tot significante mutaties in de te betalen schenk- en erfbelasting, zowel in positieve als negatieve richting. Ter illustratie van deze effecten zijn in bijlage 2 rekenvoorbeelden opgenomen die voor twee vaak voorkomende situaties (renteloze vorderingen en rentedragende vorderingen) weergeven hoe actualisatie, op basis van de voorkeursvariant van de onderzoekers, doorwerkt in de hoogte van de erfbelasting. De daadwerkelijke effecten zijn uiteraard afhankelijk van het uiteindelijke actualisatievoorstel.
- In het vervolgtraject zullen de wijzigingen in de verschuldigde belasting en de herverdelingseffecten op basis van het uiteindelijke actualisatievoorstel en microgegevens uit de aangiften preciezer in kaart worden gebracht. De onderzoekers hadden geen toegang tot deze microgegevens.

4.3 Budgettaire gevolgen actualiseren forfaits

- De onderzoekers hebben op basis van geaggregeerde aangiftegegevens die door het Ministerie van Financiën ter beschikking zijn gesteld een raming gemaakt van de

² Bij de herziening van de Successiewet per 2010 was er het voornemen tot actualisatie maar dit is niet doorgegaan (Kamerstukken II 2008/09, 31930, nr. 3).

³ Kamerstukken II, 2020/21, 35570 IX, nr. 45. Forfaits in het belastingstelsel. Den Haag: Algemene Rekenkamer (2019). Kamerstukken II 2028/19, 32140, nr. 53.

⁴ Kamerstukken II 2020/21, 35570 IX, nr. 45.

budgettaire gevolgen van actualisering. De onderzoekers hebben 6 actualisatievarianten opgesteld. Naar inschatting van de onderzoekers leidt hun voorkeursvariant per saldo tot een structurele opbrengst van circa € 190 mln.

- De onderzoekers hebben bij het opstellen van het budgettaire effect geen gedragseffecten verwerkt. De opbrengst van € 190 mln is dan ook een bovengrens.
- In eerste instantie treedt bij actualisatie een budgettaire derving op die mettertijd afneemt en omslaat naar een budgettaire opbrengst die verder doorstijgt en pas na jaren haar structureel niveau bereikt. Dit lange ingroeipad wordt veroorzaakt doordat bij renteloze vorderingen er direct een budgettaire derving ontstaat, terwijl bij rentedragende vorderingen de budgettaire opbrengst niet direct bij het openvallen van de nalatenschap ontstaat, maar pas bij het overlijden van de langstlevende partner.
- Bij renteloze vorderingen betaalt de langstlevende partner in de meeste gevallen ook na actualisatie geen erfbelasting bij het overlijden van zijn of haar partner. Weliswaar verkrijgt de langstlevende partner meer (fictief vruchtgebruik wordt hoger gewaardeerd door lagere discontovoet), maar de erfbelasting kent een hoge partnervrijstelling. Tegelijkertijd verkrijgen de kinderen minder (hoger fictief vruchtgebruik wordt van hun erfenis afgetrokken) en betalen minder erfbelasting. Per saldo daalt de erfbelasting op nalatenschapsniveau.
- Bij rentedragende vorderingen kan na actualisatie minder rente worden bijgeschreven op de vorderingen van de kinderen op de langstlevende partner. Hierdoor vallen de verkrijgingen uit de nalatenschap van de langstlevende partner hoger uit (nalatenschap wordt minder sterk 'uitgehoud').
- Daarnaast kan er bij schenkingen op papier jaarlijks minder vermogen onbelast worden overdragen in de vorm van jaarlijkse rentebetalingen. De hoogte van de maximale rente die men in rekening mag brengen daalt namelijk na actualisatie. Dit vermogen wordt in de nalatenschap betrokken waarover erfbelasting verschuldigd is. De opbrengsten treden pas op bij het overlijden van de schenker.
- De budgettaire gevolgen van actualisatie zijn lastenrelevant, en moeten daarmee worden ingepast in het inkomstenkader. De forfaits zijn lange tijd niet geactualiseerd. Door de forfaits nu wel in lijn te brengen en te houden met de waarde economisch verkeer wijzigt het staand beleid. Toekomstige actualisaties zijn niet lastenrelevant, omdat deze voortvloeien uit de huidige keuze om de forfaits consequent in lijn te brengen met de waarde economisch verkeer.
- In het vervolgtraject zullen de budgettaire gevolgen nauwkeuriger in kaart worden gebracht op basis van het uiteindelijke actualisatievoorstel en microgegevens uit de aangiftebestanden. Daarbij zal er rekening worden gehouden met gedragseffecten. De onderzoekers hadden geen toegang tot deze microgegevens.

Communicatie

Uw woordvoerder is op de hoogte van het rapport.

Politiek/bestuurlijke context

Naar verwachting zal er vanuit de media en politiek grote belangstelling zijn voor dit onderzoek en met name de mogelijke gevolgen voor de te betalen erfbelasting.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

BIJLAGE 1

Tabel 1 Overzicht forfaits gebaseerd op de rente en levensverwachting

Wet	Forfait	Voorbeeldsituaties waarin forfait wordt toegepast ⁵
Successiewet 1956	Waardering van vruchtgebruik of beperkte rechten en waardering van wat onder last van vruchtgebruik of beperkte rechten wordt verkregen (blote eigendom)	Als iemand overlijdt met achterlating van een echtgenoot en een of meer kinderen, is in beginsel de wettelijke verdeling van toepassing. Bij een wettelijke verdeling gaan alle bezittingen en schulden van de nalatenschap over op de langstlevende echtgenoot. De kinderen erven een vordering op de langstlevende. Afhankelijk van de hoogte van de rente die op de vorderingen wordt bijgeschreven, geniet de langstlevende een (fictief) vruchtgebruik van de vorderingen.
	Waardering van periodieke uitkering afhankelijk van één of meer levens	De langstlevende partner verkrijgt een levenslange lijfrente.
	Waardering periodieke uitkering voor een bepaalde periode, eventueel levensafhankelijk	Het kleinkind verkrijgt bij overlijden van de grootouder een periodieke uitkering tot de meerderjarigheid.
Wet inkomstenbelasting 2001	Waardering woning bij erfpacht	De waarde van een woning belast met erfpacht wordt vermindert met 17 maal het jaarlijkse bedrag aan erfpacht als de woning niet verhuurd is en 20 maal het jaarlijkse bedrag aan erfpacht als de woning verhuurd is.
	Waardering genotsrechten	In de Wet IB 2001 is de definitie van een genotsrecht 'elke gerechtigdheid tot voordelen uit goederen'. Het kan bijvoorbeeld gaan om een erfdienstbaarheid of vruchtgebruik. In het
	Waardering (tijdelijke) periodieke uitkeringen, niet van het leven afhankelijk	Uitvoeringsbesluit Inkomensbelasting 2001 is vervolgens geregeld dat de jaarlijkse voordelen op 4% worden gesteld van wat aan het genotsrecht is onderworpen. De waarde van een periodieke uitkering in geld die in box 3 valt en die na een bepaalde tijd vervalt en niet van het leven afhankelijk is, wordt bepaald door de jaarlijkse opbrengst te vermenigvuldigen met de looptijd van de uitkering (in jaren) en een vermenigvuldigingsfactor waarmee

⁵ Dit betreft een niet uitputtende lijst.

		de contante waarde van toekomstige uitkeringen wordt bepaald, waarbij het maximumbedrag 24 maal het jaarlijkse bedrag is. De waarde van een dergelijke periodieke uitkering voor onbepaalde tijd wordt gesteld op 24 maal het jaarlijkse bedrag.
	Waardering (tijdelijke) periodieke uitkeringen, van het leven afhankelijk	De waarde van een periodieke uitkering die in box 3 valt en die wel afhankelijk is van het leven van degene die de uitkering ontvangt, wordt bepaald door de jaarlijkse opbrengst te vermenigvuldigen met een (leeftijdsafhankelijke) factor. De factor is afhankelijk van de leeftijd van degene die de uitkering ontvangt. Afhankelijk van of de uitkering na een bepaalde tijd vervalt is de factor tevens afhankelijk van het aantal jaren dat de uitkering nog zal lopen. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt naar geslacht.
Wet op de belastingen van rechtsverkeer	Waardebepaling bij verkrijging van een recht op onroerende zaken	Bij verkrijging van een beperkt recht wordt de waarde van het recht op de onroerende zaak vermeerderd met die van de canon, retributie of de huur. De waarde van bijvoorbeeld een canon wordt berekend aan de hand van een forfait.
Wet op de omzetbelasting 1968	Vergoeding rechten op onroerende zaken	De vestiging, wijziging, overdracht, afstand en opzegging wordt voor de btw als een levering van de onderliggende onroerende zaak aangemerkt wanneer de vergoeding gelijk is of meer bedraagt dan de waarde in het economische verkeer van het beperkte recht. De vergoeding waarover btw wordt berekend wordt aan de hand van het forfait bepaald.

Bijlage 2 effecten op de te betalen erfbelasting voorkeursvariant onderzoeksrapport

Deze bijlage toont ter illustratie voor voorbeeldnalatenschappen de mutatie in de te betalen erfbelasting bij het actualiseren van de forfaits op basis van de voorkeursvariant uit het onderzoeksrapport. Het uiteindelijke actualisatievoorstel kan anders uitvallen. In alle voorbeelden is sprake van twee partners die in gemeenschap van goederen getrouwd zijn (waarbij geen van beiden over privévermogen beschikt), twee kinderen hebben, er geen pensioenvermogen wordt nagelaten aan de langstlevende partner en waarbij de erfdelen gelijk zijn. De voorbeeldnalatenschappen zijn gebaseerd op twee vaak voorkomende situaties (zie hieronder);

1) Renteloze vorderingen:

John (67) overlijdt en er is geen testament. John is in algehele gemeenschap van goederen getrouwd met Angela (66) en ze hebben 2 kinderen. Samen hadden zij € 600.000 aan vermogen. Doordat John en Angela in gemeenschap van goederen zijn getrouwd (en geen van beide over privévermogen beschikt), is de nalatenschap de helft: € 300.000. De nalatenschap bestaat uit 3 gelijke erfdelen van € 100.000. Omdat er geen testament is, geldt de wettelijke verdeling. De hele nalatenschap van John gaat naar Angela waarbij beide kinderen elk een vordering van € 100.000 op Angela krijgen, die in beginsel pas opeisbaar is bij het overlijden van Angela. Over de vorderingen is geen rente verschuldigd.

De erfenis van Angela bedraagt € 100.000 plus het vruchtgebruik over de vorderingen van in totaal € 200.000. De waarde van het vruchtgebruik is $2 \times € 100.000 \times 6\% \times \text{factor } 8^7 = 2 \times € 48.000$. De erfbelasting voor Angela wordt berekend over $€ 100.000 + € 96.000 = € 196.000$. Dit valt onder de partnervrijstelling. De erfbelasting voor elk van de kinderen wordt berekend over $€ 100.000 - € 48.000 = € 52.000$.

Stel dat bij het overlijden van Angela haar nalatenschap € 600.000 bedraagt. Op haar nalatenschap worden de vorderingen in mindering gebracht; $€ 600.000 - 2 \times € 100.000 = € 400.000$. Elk kind erft € 200.000.

2) Rentedragende vorderingen:

Lara is getrouwd met Tom. De huwelijkse gemeenschap heeft bij het overlijden van Lara een waarde van € 1.200.000 en er zijn 2 kinderen. De rente in het testament is op 6%⁸ samengestelde rente bepaald. De nalatenschap van Lara is € 600.000. Tom krijgt het vermogen en de beide kinderen krijgen een vordering op Tom van ieder € 200.000.

Als Tom 10 jaar later overlijdt, is de schuld door de rente opgelopen met € 316.339.⁹ Als het vermogen gelijk is gebleven, is Toms nalatenschap $€ 1.200.000 - € 400.000 - € 316.339 = € 483.661$. Elk kind krijgt dus de helft van $€ 483.661 = € 241.831$. De oprenting van de vordering zorgt ervoor dat de nalatenschap van Tom wordt verminderd.

⁶ Fictieve opbrengst vruchtgebruik.

⁷ Factor om waarde van het vruchtgebruik over de looptijd van de vordering netto contant te maken.

⁸ Als er een rente wordt afgesproken die hoger is dan een samengestelde rente van 6%, dan wordt dit alsnog bij het overlijden van de langstlevende fictief belast. Er wordt dan een bijtelling toegepast op de verkrijging van de kinderen.

⁹ $400.000 \times (1,06)^{10} - 400.000$

Situatie 1: doorrekeningen voorbeeldnalatenschappen wettelijke verdeling 2025

Tabel 1.1 Mutatie te betalen erfbelasting voor langstlevende partner bij overlijden kortstlevende partner¹⁰

Gemeenschappelijk vermogen ouders		€ 100.000	€ 200.000	€ 300.000	€ 400.000	€ 500.000	€ 1.000.000	€ 4.500.000
Erfenis langstlevende partner		€ 16.667	€ 33.333	€ 50.000	€ 66.667	€ 83.333	€ 166.667	€ 750.000
Leeftijd langstlevende partner bij overlijden kortstlevende partner	50	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 94.230
	55	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 77.760
	60	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 49.800
	65	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 51.330
	70	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 34.860
	75	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 24.900
	80	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 8.430
	85	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.450
90	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 765	

Tabel 1.2 Mutatie te betalen erfbelasting per kind bij overlijden kortstlevende partner

Gemeenschappelijk vermogen ouders		€ 100.000	€ 200.000	€ 300.000	€ 400.000	€ 500.000	€ 1.000.000	€ 4.500.000
Erfenis per kind		€ 16.667	€ 33.333	€ 50.000	€ 66.667	€ 83.333	€ 166.667	€ 750.000
Leeftijd langstlevende partner bij overlijden kortstlevende partner	50	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 2.118	-€ 21.482
	55	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 284	-€ 3.118	-€ 26.971
	60	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 118	-€ 784	-€ 2.767	-€ 24.481
	65	€ 0	€ 0	-€ 51	-€ 918	-€ 1.425	-€ 2.852	-€ 25.665
	70	€ 0	€ 0	-€ 351	-€ 775	-€ 968	-€ 1.937	-€ 17.430
	75	€ 0	€ 0	-€ 415	-€ 554	-€ 691	-€ 1.384	-€ 12.450
	80	€ 0	€ 0	-€ 140	-€ 188	-€ 234	-€ 469	-€ 4.215
	85	€ 0	-€ 38	-€ 57	-€ 77	-€ 95	-€ 192	-€ 1.725
90	€ 0	€ 17	€ 26	€ 34	€ 43	€ 85	€ 765	

Tabel 1.3 Totale mutatie (langstlevende partner + 2 kinderen) te betalen erfbelasting bij overlijden kortstlevende partner

Gemeenschappelijk vermogen ouders		€ 100.000	€ 200.000	€ 300.000	€ 400.000	€ 500.000	€ 1.000.000	€ 4.500.000
Erfenis per verkrijger		€ 16.667	€ 33.333	€ 50.000	€ 66.667	€ 83.333	€ 166.667	€ 750.000
Leeftijd langstlevende partner bij overlijden kortstlevende partner	50	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 4.236	€ 51.266
	55	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ -568	-€ 6.236	€ 23.818
	60	€ 0	€ 0	€ 0	€ -236	€ -1.568	€ -5.534	€ 838
	65	€ 0	€ 0	€ -102	€ -1.836	€ -2.850	€ -5.704	€ 0
	70	€ 0	€ 0	€ -702	€ -1.550	€ -1.936	€ -3.874	€ 0
	75	€ 0	€ 0	€ -830	€ -1.108	€ -1.382	€ -2.768	€ 0
	80	€ 0	€ 0	€ -280	€ -376	€ -468	€ -938	€ 0
	85	€ 0	€ -76	€ -114	€ -154	€ -190	€ -384	€ 0
90	€ 0	€ 34	€ 52	€ 68	€ 86	€ 170	€ 765	

¹⁰ De te betalen erfbelasting bij het overlijden van de langstlevende partner wijzigt in deze voorbeelden niet bij actualisatie van de forfaits.

Situatie 2: doorrekeningen voorbeeldnalatenschappen testament met rente 2025^{11,12}

Tabel 2.1 Mutatie te betalen erfbelasting per kind bij overlijden langstlevende partner¹³

Gemeenschappelijk vermogen ouders		€ 100.000	€ 200.000	€ 300.000	€ 400.000	€ 500.000	€ 1.000.000	€ 4.500.000
Erfenis per kind		€ 16.667	€ 33.333	€ 50.000	€ 66.667	€ 83.333	€ 166.667	€ 750.000
Leeftijd langstlevende partner bij overlijden kortstlevende partner	50	€ 0	€ 1.538	€ 3.581	€ 5.625	€ 7.668	€ 20.351	€ 163.393
	55	€ 0	€ 2.059	€ 4.363	€ 6.667	€ 8.972	€ 25.565	€ 186.853
	60	€ 0	€ 2.514	€ 5.045	€ 7.577	€ 10.108	€ 30.110	€ 207.307
	65	€ 179	€ 2.908	€ 5.636	€ 8.364	€ 10.828	€ 30.970	€ 194.907
	70	€ 347	€ 2.757	€ 4.136	€ 5.514	€ 6.892	€ 24.775	€ 124.066
	75	€ 484	€ 1.693	€ 2.540	€ 3.387	€ 4.235	€ 16.937	€ 76.216
	80	€ 503	€ 1.005	€ 1.508	€ 2.010	€ 2.513	€ 10.049	€ 45.222
	85	€ 293	€ 586	€ 879	€ 1.172	€ 1.465	€ 5.861	€ 26.377
	90	€ 173	€ 346	€ 519	€ 692	€ 864	€ 3.459	€ 15.566

Tabel 2.2 Totale mutatie te betalen erfbelasting van kinderen bij overlijden langstlevende partner

Gemeenschappelijk vermogen ouders		€ 100.000	€ 200.000	€ 300.000	€ 400.000	€ 500.000	€ 1.000.000	€ 4.500.000
Erfenis per verkrijger		€ 16.667	€ 33.333	€ 50.000	€ 66.667	€ 83.333	€ 166.667	€ 750.000
Leeftijd langstlevende partner bij overlijden kortstlevende partner	50	€ 0	€ 3.076	€ 7.162	€ 11.250	€ 15.336	€ 40.702	€ 326.786
	55	€ 0	€ 4.118	€ 8.726	€ 13.334	€ 17.944	€ 51.130	€ 373.706
	60	€ 0	€ 5.028	€ 10.090	€ 15.154	€ 20.216	€ 60.220	€ 414.614
	65	€ 358	€ 5.816	€ 11.272	€ 16.728	€ 21.656	€ 61.940	€ 389.814
	70	€ 694	€ 5.514	€ 8.272	€ 11.028	€ 13.784	€ 49.550	€ 248.132
	75	€ 968	€ 3.386	€ 5.080	€ 6.774	€ 8.470	€ 33.874	€ 152.432
	80	€ 1.006	€ 2.010	€ 3.016	€ 4.020	€ 5.026	€ 20.098	€ 90.444
	85	€ 586	€ 1.172	€ 1.758	€ 2.344	€ 2.930	€ 11.722	€ 52.754
	90	€ 346	€ 692	€ 1.038	€ 1.384	€ 1.728	€ 6.918	€ 31.132

¹¹ In de voorbeelden is er vanuit gegaan dat de samengestelde rente gelijk is aan het (nieuwe) forfaitaire percentage voor het vruchtgebruik. Dit zorgt voor maximale 'uitholling' en voorkomt tegelijkertijd een fictieve bijtelling in de vorm van een bovenmatige rente.

¹² De looptijd van de vorderingen is gebaseerd op de resterende levensverwachting volgend uit de prognosetafels van het Actuarieel Genootschap uit 2024.

¹³ De te betalen erfbelasting bij het overlijden van de kortst levende partner wijzigt in deze voorbeelden niet bij actualisatie van de forfaits.